

frigives; i visse specielt nævnte tilfælde skal arresten dog hæves, eller sikkerheden frigives, såfremt fonden er oprettet, inden de nævnte forholdsregler er truffet.

I de tilfælde, hvor afgørelsen af, om en foretaget arrest eller sikkerhedsstillelse skal ophæves, er overladt til domstolens skøn, må der lægges vægt på de konkrete omstændigheder; forholdet kan f. eks. være det, at en fordringshaver har haft væsentlige udgifter ved at forfølge sin ret, f. eks. ved gennem arresten at skabe sig et værneting her i landet; vælger den ansvarlige i denne situation alligevel at oprette en begrænsningsfond i et andet land, (hvilket forudsætter at der indledes retlige skridt imod ham dér, jfr. konventionens artikel 11, stk. 1), kan det tænkes, at specielt kreditorer for mindre krav vil opgive at forfølge deres ret uden for landets grænser, dels fordi de derved kan blive tvunget gennem et nyt søgsmål, dels fordi de – uden at der dog klart foreligger en »stk. 5-situation« – kan forudse praktiske problemer med at få et eventuelt erstatningsbeløb ud af vedkommende land. Domstolen bør herved tillige tage i betragtning, at rederen kunne have valgt at oprette en fond her i landet straks i stedet for i første omgang blot at stille sikkerhed for den enkelte fordring. Var det fra starten til at forudse, at de samlede krav ville overstige ansvarsgrænsen, er der ikke det samme hensyn at tage til rederens generelle interesse i at undgå dobbeltprocesser. Omvendt vil det tale til fordel for en ophævelse af arresten eller sikkerhedsstillelsen, at fonden er oprettet på et sted, der er praktisk for et flertal af fordringshaverne.

I sidste sætning i stk. 3 er angivet en række specielle situationer, hvor en efter fondsoprettelsen foretagen arrest skal hæves, og sikkerhedsstillelsen til afværgelse af sådan arrest frigives, uanset at fonden er oprettet i en ikke-nordisk konventionsstat. I de her nævnte tilfælde, der svarer til konventionens artikel 13, stk. 2, sidste sætning, litra a-c, er kreditorerne beskyttet derved, at en sådan obligatorisk ophævelse af arresten m. v. kun gælder i de tilfælde, hvor arresten er foretaget efter fondens oprettelse. Konventions teksten er ganske vist ikke entydig på dette punkt, idet det fra visse sider er hævdet, at artikel 13, stk. 2, sidste sætning, også omfatter de tilfælde, hvor arresten er foretaget, eller sikkerheden stillet, inden fondsoprettel-

sen. 1976-konventionen indeholder imidlertid ingen til 1957-konventionens artikel 5 tidsmæssig fiksering (jfr. 1957-konventionens artikel 5: »if established that the shipowner has *allready given satisfactory bail or security*») og må derfor antages at stille konventionsstaterne frit. Udvalget har herved taget i betragtning, at fordringshavernes forventning om, at en stillet sikkerhed opretholdes, ikke er undergivet nogen definitiv beskyttelse, jfr. konventionens udtryk: »may be released by order of the court«. Man er derfor under drøftelser mellem de nordiske sølovsudvalg blevet enige om at foretage en afvejning af hensynet til de skadelidte og hensynet til den beskyttelse, som skadevolderen har krav på i medfør af konventionen, således at fondsoprettelse i et nordisk land også bevirker bortfald af en arrest foretaget før fondsoprettelsen, jfr. forslaget stk. 2, medens en sådan arrest kan bevares, hvis fonden oprettes i en ikke-nordisk konventionsstat, jfr. 2. sætning i stk. 3.

Den forskellige behandling af fonde oprettet i en nordisk stat og i en ikke-nordisk konventionsstat har de nordiske udvalg anset sig berettiget til på baggrund af konventionens artikel 13, stk. 2 (d), hvor der er foreskrevet obligatorisk bortfald af arrest m. v., foretaget i den samme stat, som fonden er oprettet i. Denne obligatoriske retsvirkning er det fundet naturligt at udstrække til fonde, der oprettes i de nævnte nordiske lande, som kan betragtes som ét retsområde i særlig henseende. Forslaget er i overensstemmelse med gældende § 237, stk. 4.

Udvalget er opmærksom på, at den omstændighed, at en arrest m. v. foretaget her i landet ikke altid bortfalder ved en fondsoprettelse i en konventionsstat, kan skabe visse procesmæssige problemer, idet en arrestsag efter retsplejelovens § 636 ikke vil være undergivet litispændens i forhold til proceduren omkring fordelingen af den i udlandet oprettede begrænsningsfond. Det bør dog herved erindres, at § 240 kun hindrer sagsanlæg her i landet, efter at en begrænsningsfond er oprettet, hvorfor en inden fondsoprettelsen anlagt sag under alle omstændigheder vil kunne føres igennem uafhængig af fondsproceduren, medmindre retsplejelovens almindelige regler i det konkrete tilfælde foreskriver en samordning af processkridtene. Endvidere bemærkes, at såfremt skadevolder under en